

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Rapid life životná poisťovňa, a.s.**, so sídlom v Košiciach, Garbiarska č. 2, IČO: 31 690 904, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., so sídlom v Košiciach, Užhorodská č. 21, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát JUDr. Daniel Blyšťan, proti povinnej **R. B.**, bývajúcej v H., o vymoženie **36,45 EUR s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp.zn. 1 Er 104/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. septembra 2011 sp.zn. 20 CoE 53/2011 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 27. septembra 2011 sp.zn. 20 CoE 53/2011 a uznesenie Okresného súdu Stará Ľubovňa z 30. marca 2011 č.k. 1 Er 104/2011-31 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súde Stará Ľubovňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Arbitrážny súd Košice (ďalej len „rozhodcovský súd“) rozhodcovským rozsudkom z 8. marca 2010 sp.zn. 3 C 981/2009 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“) uložil povinnej povinnosť zaplatiť oprávnenej 36,45 EUR s prísl. a tiež náhradu trov rozhodcovského konania.

Na základe rozhodcovského rozsudku podala oprávnená súdному exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie. Následne súdny exekútor požiadal Okresný súd Stará Ľubovňa o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „exekučný súd“) uznesením z 30. marca 2011 č.k. 1 Er 104/2011-31 exekučné konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zároveň rozhodol, že súdnému exekútorovi nepriznáva trovy exekučného konania. V odôvodnení uznesenia uviedol, že exekučné konanie zastavil podľa

§ 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), lebo v rozhodcovskom rozsudku uvádzaná rozhodcovská doložka je neprijateľnou (neplatnou) podmienkou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Táto doložka totiž založila značnú nerovnováhu práv a povinností zmluvných strán v neprospech povinnej a nebola dohodnutá individuálne.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 27. septembra 2011 sp.zn. 20 CoE 53/2011 odvolaním napadnuté uznesenie exekučného súdu potvrdil ako vecne správne s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia dodal, že medzi oprávnenu a povinnou bola uzatvorená spotrebiteľská (poistná) zmluva, ktorá obsahovala individuálne nedojednanú a tiež neprijateľnú (neplatnú) zmluvnú podmienku – rozhodcovskú doložku. Rozhodcovský rozsudok preto nemohol byť podkladom pre exekučné konanie.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenia súdov nižších stupňov a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom, nedostatkom právomoci súdov a nesprávnym právnym posúdením veci. Za odňatie možnosti konať pred súdom označila to, že sa nemohla vyjadriť k ňou predloženým dôkazom, lebo súdy rozhodli bez nariadenia pojednávania. V doplnujúcich podaniach k dovolaniu namietala aj tzv. inú vadu konania, ktorú videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí oboch súdov, a tiež vadu spočívajúcu v tom, že v odvolacom konaní rozhodoval vo veci vylúčený sudca, a to JUDr. Peter Straka, ktorý dňa 20. apríla 2009 na verejnom zasadnutí Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách mal vyhlásiť, že Všeobecné poistné podmienky oprávnenej sú neprijateľné. Písomným podaním z 2. augusta 2012 navrhla, aby dovolací súd dovolacie konanie prerušil až do skončenia konania vedeného na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. IV. ÚS 344/2012, a to z dôvodu, že ide o skutkovo a právne obdobný prípad a rozhodnutie ústavného súdu môže mať vplyv na otázku prípustnosti a dôvodnosti dovolania.

Povinná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému uzneseniu odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníčkou konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 písm. f) O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.). V exekučnom konaní je procesným právom oprávneného, aby po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd postupom podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) o tejto žiadosti rozhodol.

V zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. je dovolací súd povinný prihliadnuť na vady konania uvedené v § 237 O.s.p. bez ohľadu na to, či v dovolaní boli alebo neboli namietané, a ako boli špecifikované. Vadu vyplývajúcu z § 237 písm. f) O.s.p. môže preto dovolací súd vyvodiť aj zo skutočnosti, ktorá nebola v dovolaní namietaná.

V štádiu exekučného konania, v ktorom sa má preskúmať žiadosť súdneho exekútora, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, zákonu zodpovedajúcim postupom súdu v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je: I. preskúmanie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu a II. rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora vychádzajúce z výsledkov uskutočneného preskúmania. Uvedené ustanovenie predpokladá, že ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, poverí exekútora vykonaním exekúcie, a že v opačnom prípade zamietne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie je prípustné odvolanie. Ak je uznesenie, ktorým sa žiadosť zamietla, právoplatné, súd exekučné konanie aj bez návrhu zastaví, pričom proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie (§ 44 ods. 3 Exekučného poriadku).

V predmetnej veci ale exekučný súd takto nepostupoval a bez rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie exekučné konanie zastavil podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. Odvolací súd jeho postup považoval za správny a odvolaním napadnuté uznesenie o zastavení exekučného konania potvrdil. Týmto postupom súdov bola oprávnenej odňatá možnosť realizovať svoje procesné právo zodpovedajúce štádiu exekučného konania po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, t.j. právo na rozhodnutie o tejto žiadosti. Na tomto závere nič nemení ani právna úprava obsiahnutá v § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a/ z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b/ ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ alebo c/ ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom

nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/.

Citované ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. (týkajúce sa prípadov zastavenia výkonu rozhodnutia alebo exekučného konania iba na návrh) v konaní o výkon rozhodnutia dopadá na procesnú situáciu, ktorej predchádzalo nariadenie výkonu rozhodcovského rozsudku [v ktorej už bol výkon rozhodnutia nariadený uznesením súdu (viď „proti ktorému bol nariadený výkon“)]. Z logiky veci a z toho, že predmetné ustanovenie inak nerobí rozdiely medzi konaním o výkon rozhodnutia a exekúciou vykonávanou podľa Exekučného poriadku, možno dospieť k záveru, že aj s dopadom na exekučné konanie sa ustanovenie § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. vzťahuje na procesnú situáciu, v ktorej exekučné konanie po podaní návrhu na vykonanie exekúcie pokročilo ďalej do štádia, v ktorom už bolo rozhodnuté o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Z ustanovenia § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. možno vyvodit', že toto ustanovenie sa týka rovnakej procesnej situácie; odlišnosťou je, že so zreteľom na podstatu dôvodov uvedených v tomto ustanovení súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastavuje výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu.

Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že zastavenie exekučného konania podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. neprichádza do úvahy pred rozhodnutím exekučného súdu o poverení súdneho exekútora vykonaním exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

V predmetnej veci exekučný súd, ako aj odvolací súd, neprípustne „preskočili“ postup podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď exekučné konanie zastavili podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. v procesnej situácii, v ktorej neboli dané procesné predpoklady pre tento postup. Pokiaľ exekučný súd dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľným exekučným titulom, mal žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), a nie konanie zastaviť podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.

So zreteľom na uvedený nesprávny postup súdov nižších stupňov, i keď nebol v dovolaní namietaný, dospel dovolací súd k záveru, že v exekučnom konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (hoci z iných dôvodov, než uvádzala oprávnená), ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, ale tiež jeho opodstatnenosť. Dovoláním napadnuté uznesenie exekučného súdu i uznesenie odvolacieho súdu preto zrušil a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie. Vzhľadom na to považoval za nadbytočné zaujímať stanovisko aj k ďalším dovolacím námietkam oprávnenej, ako aj k jej návrhu na prerušenie dovolacieho konania.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia, znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2013

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová